

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. d)

Filosofie

Varianta 5

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Care dintre următoarele interogații se referă la problema sensului vieții:
 - a. care este diferența dintre bine și rău?
 - b. cum ne apărăm libertatea socială și politică?
 - c. merită viața să fie trăită?
 - d. cum pot fi atenuate inegalitățile sociale?
2. Binele și răul sunt categoriile fundamentale ale filosofiei:
 - a. politice
 - b. morale
 - c. analitice
 - d. critice
3. Situațiile limită din care decurg dileme morale sunt analizate în cadrul:
 - a. eticii deontologice
 - b. eticii hedoniste
 - c. eticii aplicate
 - d. eticii teleologice
4. Libertatea și constrângerea sunt concepte:
 - a. independente
 - b. corelative
 - c. substituibile
 - d. spontane
5. Una dintre ideile filosofice care aparține lui John Stuart Mill, privitoare la raportul stat-cetățean este:
 - a. maximizarea libertății individuale prin minimizarea constrângerilor autorității politice
 - b. identitatea umană se constituie prin alegeri în deplină libertate
 - c. legile sunt expresia voinței generale
 - d. societatea este rezultatul unui acord liber încheiat între indivizi
6. Dreptul la proprietate, într-un regim democratic, face parte din categoria drepturilor:
 - a. politice
 - b. pozitive
 - c. inalienabile
 - d. culturale
7. Care dintre următoarele afirmații este corectă în filosofia raționalistă:
 - a. numai rațiunea poate oferi legitimitatea unei opinii
 - b. experiența este sursa opiniilor adevărate
 - c. judecățile a posteriori sunt sursa adevărului
 - d. cunoștințele a priori provin din experiență

8. „O opinie este adevărată când este coerentă cu celelalte opinii pe care le susținem” este:
- o definiție a falsității
 - un criteriu al adevărului
 - o cunoaștere clară și distinctă
 - o teorie etică
9. Conform imperativului categoric kantian omul este:
- scop în sine
 - scop condiționat de moralitatea celorlalți
 - mijloc pentru a obține fericirea
 - ființă creatoare de valori
10. Sintagma conform căreia „Oamenii se nasc liberi” se referă la un drept:
- pozitiv
 - cultural
 - natural
 - secundar

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte specifice teoriei kantiene a cunoașterii, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Judecăți analitice	1. Sunt numite și judecăți extensive, deoarece, prin predicatul lor, îmbogățesc informațiile conținute de noțiunea subiect.
b. Judecăți sintetice	2. Sunt judecăți care își au sursa în experiență.
c. Judecăți a priori	3. Sunt cele în care noțiunea predicat este gândită ca inclusă în noțiunea subiect, fiind numite și judecăți explicative, deoarece, prin predicatul lor nu îmbogățesc informațiile conținute de noțiunea subiect, ci doar le clarifică.
d. Judecăți a posteriori	4. Sunt judecăți care își au sursa raportul dintre înclinație și datorie.
	5. Sunt judecăți independente de orice experiență.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia *adevărul sau falsitatea unei opinii depinde întotdeauna de ceva care se află în afara opiniei însăși.*

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța experienței în procesul cunoașterii.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

A exista ca om înseamnă din capul locului a găsi o distanță față de imediat, prin situarea în mister. Imediatul nu există pentru om decât spre a fi depășit.

(L. Blaga, *Geneza metaforei și sensul culturii*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două moduri existențiale umane. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană* și *existență întru imediat și pentru securitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Astăzi, se susține că, în pofida numeroaselor diferențe între oameni, este drept ca toți oamenii să fie tratați în mod egal, fără discriminare.

- Menționați trei domenii ale vieții sociale în care egalitatea se poate manifesta. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care poate fi pusă în practică egalitatea de șanse. **4 puncte**